

Skien kommune

Skien, 13.03.2019

Dette brevet sendes på vegne av: Norges jeger- og fiskerforbund i Telemark, Naturvernforbundet i Telemark, Grenland Krets, DNT Telemark, Telemark Botaniske Forening og Norsk Ornitologiske Forening, avd. Telemark

Kommunedelplan for kultur, idrett og friluftsliv 2019-2028, Skien kommune

Høringsinnspill fra FNF Telemark

Forum for Natur og Friluftsliv (FNF) i Telemark er et samarbeidsnettverk mellom natur- og friluftslivsorganisasjonene i Telemark.

Natur og friluftslivsorganisasjonene i Telemark ønsker å bidra til kommunenes arbeid med å jobbe for økt fysisk aktivitet i befolkningen, sikre en bedre folkehelse og økt livskvalitet ved å ivareta mulighetene for friluftsliv og naturopplevelser. FNF Telemark er en del av frivillig sektor.

Forum for Natur og Friluftsliv i Telemark har gjennomgått fremlagte høringsutkast til kommunedelplan for kultur, idrett og friluftsliv 2019-2028 i Skien kommune og har følgende innspill:

forum for
natur og friluftsliv
Telemark

Pb. 3089, 3707 Skien
Besøksadr. Nedre Hjellegate 2, 3724 Skien
telemark@fnf-nett.no / 97 14 72 45
www.fnf-nett.no/telemark
Org. nr.: 914039061

Hvorfor bør Skien kommune satse på friluftsliv?

I den øde Sæterstue

All min rige Fangst jeg sanker;

Der er Krak og der er Grue,

Friluftsliv for mine Tanker

På viddene. Henrik Ibsen, 1859

Friluftsliv er kultur, fysisk aktivitet, naturopplevelser og historie. Skiensgutten Henrik Ibsen brukte uttrykket FRILUFTSLIV for første gang i diktet «På Viddene» fra 1859. I 2009 ble det blant annet arrangert en internasjonal konferanse ved Høgskolen i Nord-Trøndelag (nå Nord Universitet) kalt: «Henrik Ibsen: The birth of friluftsliv» i forbindelse med friluftslivets 150-års jubileum.

Det er positivt at Skien kommune inkluderer friluftsliv i planen. Det gir oss signaler om at kommunen har ambisjoner om å styrke arbeidet med friluftsliv i tiden framover. Friluftslivet krever samarbeid på tvers av flere sektorer i kommunen, god dialog og samarbeid med frivilligheten og en friluftslivsvennlig arealforvaltning for å sikre og tilgjengeliggjøre arealer og natur for utøvelse av ulike friluftslivsaktiviteter, både i nærmiljøene der folk flest bor, men også viktige friluftslivsområder utenfor de mest urbaniserte områdene som innehar andre kvaliteter, blant annet fravær av støy, sammenhengende natur og opplevelse av villmark og andre naturkvaliteter.

Satsning på friluftsliv er samfunnsøkonomisk lønnsomt, gir god folkehelse og er en form for fysisk aktivitet mange trives med. En rapport fra Vista analyse viser at det er 80 milliarder kroner å spare

forum for
natur og friluftsliv
Telemark

Pb. 3089, 3707 Skien
Besøksadr. Nedre Hjellegate 2, 3724 Skien
telemark@fnf-nett.no / 97 14 72 45
www.fnf-nett.no/telemark
Org. nr.: 914039061

nasjonalt i året om vi får flere av de inaktive til bli moderat aktive¹. For å spare slike penger er satsning på friluftsliv en av de mest lavhengende fruktene kommunen kan høste av.

Det viser seg nemlig at inaktive helst vil drive med friluftsliv og folk flest vil være fysisk aktive i naturen og nærmiljøet sitt². Særlig fotturer i skog eller fjell, spaserturer i nærområdet og bading utendørs er populære friluftslivsaktiviteter. Folkehelsesatsningen bør derfor fokusere på økt hverdagsaktivitet og lavterskel-tiltak. Friluftslivsaktiviteter er også de som har minst sosiale forskjeller, og kan utøves av folk i alle aldre.

Vi ønsker at planen skal ha ambisjoner om å satse ytterligere på friluftslivet og ønsker følgende endringer i punktene om «våre prioriterte satsingsområder i kommende periode» (, s.8, endringer med **fet tekst**):

- Å skape et «vi» gjennom å sikre et relevant, engasjerende og mangfoldig kultur- og **FRILUFTSLIV** for alle
- Gi idrett- og **friluftslivsfeltet** i Skien gode rammevilkår
- Skien skal ha gode møteplasser for kultur, idrett og **friluftsliv** i bydelene, spesielt for barn og unge

Generelle råd til det videre arbeidet med friluftslivet i Skien kommune:

ANSETTE EN FRILUFTSLIVSKONSULENT I KOMMUNEN

Fagkompetansen bør styrkes med minst en dedikert person som jobber med friluftsliv i kommunen. Arbeidet bør organiseres på en måte som sikrer at de ulike sektorene i kommunen samarbeider. Idretten og kulturen har et velfungerende og profesjonelt apparat og egne ansatte som har tid og kompetanse til å håndtere frivillighetens behov og interesser. Stier og turveier kan ha lokale

¹ <https://www.norskfriluftsliv.no/vista-analyse-samfunnsokonomiske-virkninger-av-friluftsliv/>

² <https://www.miljostatus.no/tema/Friluftsliv/>

talspersoner og ivrige brukere, men ingen lønnede ansatte som koordinerer nærturanlegg. I en nylig studie fra NMBU om nærturplanlegging³ viser at det er bred enighet blant politikere og ansatte i kommuneadministrasjonene om å legge til rette for turgåing i nærmiljøet, men at det er manglende plankompetanse for å forankre dette i de kommunale planene.

Vi er klar over servicefunksjonen Grenland friluftsråd har for friluftslivet og våre frivillige i Skien kommune per idag, men med flere medlemskommuner vil det bli flere oppgaver og ansvaret vil øke, noe som gir redusert kapasitet til daglig leder. Dessuten er det ønskelig med en kommunalt ansatt med kompetanse på friluftsliv som har kapasitet og mandat til å følge opp og medvirke til å følge opp det friluftslivsfaglige i kommuneplaner. Det bør også ses på om det kan være mulig å satse på mer ressurser til koordinering og styrking av friluftslivsorganisasjonene i kommunen, ved å tilby frie midler til ansattressurser i de frivillige organisasjonene.

STYRKE SAMARBEIDET MED- OG STØTTE FRIVILLIGHETEN

Kommunen og friluftslivsorganisasjonene kan ved samarbeid få til prosjekter som øker folkehelsen, fysisk aktivitet og livskvalitet. Positive synergieffekter skapes ved økonomisk støtte fra offentlige tilskuddsordninger, administrativ støtte fra ansatte i kommunen, samt bistand og kompetanse fra ansatte og frivillige fra natur- og friluftslivsorganisasjoner.

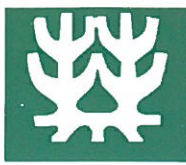
Et eksempel på et vellykket samarbeidsprosjekt mellom offentlige myndigheter og frivilligheten for å øke den fysiske aktiviteten i kommunen er:

FRA BUSSEN TIL BUSHEN: Igangsatt i 2016. Samarbeid mellom Bypakke Grenland, farte.no og DNT Telemark. Prosjektet ledes gjennom DNT Telemarks nærturprosjekt. Målsetning om å utvikle og synliggjøre nærmiljøtiltak for å inkludere flere til hverdagsaktivt nærfriluftsliv. Prosjektet tilrettelegger for bruk av buss og synliggjøring av turstier ved holdeplassene i nærheten av der folk bor i Grenland. Frivillige tilrettelegger og merker turer på dugnad. Det jobbes stadig med etablering av flere turer. Prosjektet er blant annet finansiert med belønningsmidler som går til skilting og

informasjon om turvegtilbud tilknyttet holdeplassene. Styringsgruppa i prosjektet opplever prosjektet som positivt, med et godt samarbeid mellom det offentlige og frivilligheten.

³ <https://www.nmbu.no/aktuelt/node/35845>

TETT DIALOG OG SAMARBEID MED FRIVILLIGHETEN OG RESSURSPERSONER INNEN FRILUFTSLIV I PLANARBEID OG GJENNOMFØRING AV TILTAK SOM VIL BERØRE NATUR OG FRILUFTSLIV. REELL MEDVIRKNING I TIDLIG FASE.

BEVARE OG SYNLIGGJØRE NATUR- OG FRILUFTSLIVSOMRÅDER, både de bostedsnære og mer urørte

Dette er i tråd med samfunnsdelen av kommuneplanen i Skien der det skal legges til rette for at:

- 1) Alle kan drive fysisk aktivitet i nærmiljøet
- 2) Barn og unge i skolen får økt og variert fysisk aktivitet i skolegården og skolens nærområde
- 3) Framtidige generasjoner skal ha mulighet til friluftsliv **både i nærmiljøet og i mer urørte friluftsområder⁴**

FØLGE OPP ARBEIDET MED KARTLEGGING- OG VERDSETTING AV FRILUFTSLIVSOMRÅDER

Vi ønsker at Skien kommune følger opp arbeidet med kartlegging og verdsetting av friluftslivsområder, og forventer at kartleggingsarbeidet blir aktivt brukt i arbeidet med nye planer.

Kommentar til avsnitt om forankring, s.5: Det finnes en egen stortingsmelding om friluftsliv⁵ og en handlingsplan for friluftsliv⁶. Kommunedelplanen bør forankres i disse planene i tillegg til det som er

⁴ <https://www.skien.kommune.no/globalassets/politikk-og-innsyn/16.06.16-samfunnsdelen-del-i-og-del-ii-bystyrevedtak.doc.pdf>

⁵ <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld.-st.-18-20152016/id2479100/>

⁶ <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/handlingsplan-for-friluftsliv/id2607767/>

nevnt av andre planer og lovverk som er listet opp (hovedsakelig innen kultur og idrett), da dette er nasjonale føringer på friluftslivfeltet som skal forankres lokalt.

I **oversikt over planer og føringer (s.50)** ser vi at Skien kommune har en handlingsplan for den kulturelle skolesekken. Det finnes en tilsvarende skolesekk for satsning på natur, friluftsliv og bærekraftig utvikling i undervisningen: Den naturlige skolesekken⁷. Det er ønskelig at kommunen synliggjør muligheten for deltakelse til sine kommunale grunnskoler og VGS.

Med dette ønsker vi lykke til med planarbeidet og økt satsning på friluftsliv og folkehelse i Skien kommune.

På vegne av

Forum for natur og friluftsliv i Telemark

Mariken Kjøl-Røsand
Fylkeskoordinator
FNF Telemark

⁷ <https://www.naturesekken.no/>

